

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szombat, Junius 20.

Tanulságok.

Kolozsvár, junius 19.

A politikai élet mezején most folyó herce-hurcákban az elfogulatlan szemlélő sok tanuságot szűrhet le. Első sorban is megtanulhatja azt, hogy a valójában parlamentáris alkotmányban ismert két szerv, a törvényhozó és végrehajtó-hatalmon kívül, minő illetéktelen befolyást érvényesít nálunk minden politikai krízis alkalmából, egy harmadik, közölgilag nem egészen beilleszthető tagozat, a szabadelvűpárti Klub. És még az sem elég. Hanem ennek a politikai pártnak kebelében is miként igyekeznek érvényesülni egyes érdekcsoportozatok s mindezek fölött miként ragadta kezébe az intézkedés, informálás és befolyásolás minden eszközét Bárá Fejérváry Géza.

Alkotmányos államélet mellett a törvényhozó hatalom egyik egyenrangú tényezője az országgyűlés és a végrehajtó hatalom személyesítője a korona, politikai értelemben egymástól teljesen függetlenek. Az országgyűlés a korona beavatkozása nélkül hoz törvényeket, melyeknek szentesítése, avagy a királyi veto alapján nem szentesítése a koronának szintén független jogát képezi. Ezzel szemben a végrehajtó-hatalmat, a parlamentáris felelős miniszterium utján ő Felsége gyakorolja.

Csak hogy az országgyűlésnek a végrehajtó-hatalom kezelésére, a miniszterium által való kormányzás módjára még is behatása, ellenőrzési joga van, a mennyiben a miniszterium ténykedéseit bíráló alá veheti, azok fölött tetszésének, bizalmának, de nem tetszésének, bizalmatlanságának is kifejezést adhat. Véleménynyilvánításának súlya is van, mert következményei is vannak.

A végrehajtó hatalmat ugyanis a megfelelő eszközök hiányában gyakorolni nem lehet. Az eszközök pénz és ujonc. Az országgyűlésnek és illetve a parlament többségének bizalmát bíró miniszteriumnak a parlament megadja a szükséges eszközöket; míg attól a miniszteriumtól, mely a nemzet

képviselő szervének, a parlamentnek bizalmát elvesztette egyszerűen megtagadja azokat.

A megtagadás formája lehet különböző, úgy mint a bizalmatlanság is többféle formában nyilvánulhat.

Már most mi következik ebből? Alkotmányos államéletben a végrehajtóhatalom gyakorlásához nem elég az, hogy annak letéteményesei, a miniszterium csak a korona bizalmát bírja, hanem rendelkeznie kell a parlament valóságos, politikai elvek által összetartott többségének bizalmával is.

Szükséges tehát az is, hogy a korona és az országgyűlésnek már jelzett többsége között összhang legyen s hogy a midenkori miniszterelnök személyében quasi meg egyezzenek ez a két fontos tényező.

És még is! Mit látunk most? A korona deignálta miniszterelnökül gróf Tisza Istvánt. Deignálta a nélkül, hogy előbb meggyőződést szerzett volna arról, hogy a parlament többségének bizalmát bírja-e. Deignálta egy, alkotmányos életünkben ismeretlen tényező, a honvédelmi miniszter egyoldalú informálása, avagy talán befolyásolása következtében.

S az eredmény! A bolond óra még jobban megbolondult s az évtizedek óta „többségként” szereplő szabadelvűpárt mereven visszautasította Tisza István gróf miniszterelnökségét.

Azaz dehogy is. Nem a szabadelvűpárt. Nem a többség utasította vissza. Hanem a pártban levő pártok: az Andrássy-párt, a Nagy Ferencz-párt s a mindenható tudja micsoda más érdekcsoportozatok.

Világos tehát ebből a tényállásból az, hogy ez idő szerint a korona és a parlamenti többség között összhangzás sincsen. De még világosabb az, hogy ma a magyar parlamentben tulajdonképeni többség sincsen.

A szabadelvűpárt ma nem egy és ugyanazon politikai elvet valló egyének pártja. Vannak benne agráriusok, merkantilisek, ó-liberálisok, régi nemzeti pártiak s tudom is én kik és mifélék. Sőt tegnap megala-

kult egy újabb érthetetlen nevű párt is a »kormánypárti szabadelvű«-párt. Ez a párt, mely 161 tagot számlál magának, már végrehajtó bizottságot is alakított s ezzel végkép eldöntötte azt a már régóta röpködő hírt, hogy a Lloyd Klubban már nincs »többség«.

Igy állván a dolgok, nem az az első és fődolog, hogy ki legyen a miniszterelnök. Hanem az és ezen kezdődik a bonyodalom megoldása, hogy kinek a személye körül csoportosulhat egy igazi, még csak ezután megalakítandó többség.

Mi lesz ennek a megalakítandó többségnek a programja? Mert a szabadelvűpárt régi programja a többséget továbbra is összetartani nem képes. És csak ezután lehet beszélni a leendő miniszterelnök személyéről, akit az események folyása fog ekként kijelölni.

Egyet látunk már most és ezt mint örömdetes tényt jegyezzük fel. A katonai javaslatokhoz való merev ragaszkodással többséget összehozni nem lehet.

A parlamenti vihar megtisztítja tehát a politika levegőjét is s talán a sok borus idő után lesz részünk egy kis üdítő, felfrissítő napfényben is.

Dr. Papp József.

A politikai válság.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, junius 19.

A király elfogadta Tisza visszalépését.

(Hivatalos jelentés.) Bárá Fejérváry Géza honvédelmi miniszter tegnap este 9 órakor, gróf Tisza István pedig ma reggel Bécsbe érkezett.

Ma délelőtt 9 órakor a király bárá Fejérváry Géza honvédelmi minisztert mintegy órányi magánkihallgatáson fogadta. Közvetlenül a honvédelmi miniszter után gróf Tisza István jelent meg ő felségénél hosszabb kihallgatáson.

Gróf Tisza István kihallgatása során jelentést tett ő felségének a kabinet alakítására vonatkozó fardozásairól és bejelentette a királynak, hogy egy alakítandó kabinetje részére a parlamenti többséget biztosítva nem látja és ezért a kabinetalakítás misszióját ő felsége kezébe visszaadja.

Az áruló költemény.

Csabay Pál megismertette Beernreuter-nét minden régibb költeményével, az ujakat pedig még mielőtt kinyomatta volna, kéziratban vitte el a kapitány feleségéhez, a kinek szalonjában gyakran és szívesen látott vendég lett. Beernreuter-né még az urának is felolvasta a verseket, noha a kapitány ur keveset értett a költszethez és minden versszak után lelkendezve kérdezte:

— Na Cézár, was sagst du dazu? (Némittől szolt olyankor, ha nagyon fölindult valamin.)

— Sehr schön, — felelte a kapitány, majd magyarul folytatta: Hm! derék fű ez a Csabay.

Történt egyszer, hogy Beernreuter-né szépirodalmi újságokat forgatván a kávéházban, Csabaynak egy új és előtte ismeretlen költeményét fedezte föl. (Még kéziratban sem látta!) Bosszus lett Pál bizalmatlansága miatt és dúcusan fenyegetőzött magában.

— No, majd adok én neki titkolódnit!

Hát a mint olvasni kezdi a verset, meglepetéssel tapasztalja, hogy nem a fekete haj, éjfélszemű tündért istenitük a rimék, hanem új bálvány dicsőségéről zengedeznek. Valami sápadt asszony szürke szemének mennyet igérő tekintetéről, vékony, vértelen, de kéjtől remegő ajkáról sóvárgott a költemény, a mely ilyenformán végződött:

... S ha egykor vágyam vad, szilárd tüzeben
Porrá é szívem érted a gyálmom,
Szívemnek hamvát, térdre hullva kérlek:
Rizspor helyett szórd el a hajadon!

... Sápadt arc, vékony ajak, szürke szem és rizporozott haj... Lehetséges?

Nem lett volna asszony Beernreuter-né Livia, ha rögön magára nem ismer.

Livia asszony valami különös áramlatot érzett a testén végigfutni. S a mit érzett, az nem volt forró, csak olyan langyosmeleg, hullámzó érzés, de azért kábító, mint a tubaróza illata.

A király a jelentést kegyesen tudomásul vette.

A kihallgatás után gróf Tisza István a bankassei magyar palotába hajtott, a hol bárá Fejérváry Gézával tanácskozott.

A kihallgatás után.

Budapest politikai körökben már 11 órakor tudták, hogy ő felsége tudomásul vette gróf Tisza István visszavonulását. Most már teljesen biztosra veszik a Wekerle-Apponyi-Andrássy-kabinetet, vagy ennek valamelyik variációját; de egy értelemmel, teljes szolidaritással ragaszkodnak ahhoz, hogy bárá Fejérváry Géza a kabinetnek ne legyen tagja. Tartanak ugyan attól, hogy Tisza és Fejérváry a koronának esetleg azt tanácsolták, hogy tegyen kísérletet egy Lukács- vagy más ilyenféle kabinettel, de elhatározásuk szilárd, hogy minden ilyen kísérletet — ha ugyan van alapja — erélyesen visszautasítsanak. Az azonban nem fog menni, hogy a honvédelmi miniszter ne legyen katoná (ez is Fejérváry óta van így) és ezért a honvédelmi tárcára Andrássy Gyula helyett, kit legjobban szeretnének ezen a helyen, Jekelfalussy Lajos altábornagyot vették másodsorban kombinációba; Andrássy lenne ez esetben a kultuszminiszter és Berzeviczy Albert a Ház elnöke. Ez esetben a lista a korábbiakkal szemben így alakulna:

Elnök: Wekerle Sándor.
Belügy: gróf Apponyi Albert.
Pénzügy: Wekerle Sándor.
Kereskedelem: Hieronymi Károly.
Földmívelés: Darányi Ignác.
Igazságügy: Hódossy Imre.
Közülatás: gróf Andrássy Gyula.
Honvédelem: Jekelfalussy Lajos.
Horvát: Cseh Ervin és
Házelnök: Berzeviczy Albert.

Az államtitkári állásoknak csak egyikéről beszélnek eddig: Rohonyi Gyula volna az igazságügyi államtitkár és néhány hónap múlva Hódossy helyébe lépne, aki most csak azért vállalta tárcát, hogy a párt teljes szolidaritását dokumentálja. Darányi esetleges benntartása is ebből a szempontból bírálandó el: azt akarják, hogy az u. n. Széllistának is legyen képviselőtük a kabinetben.

Tisza hazautazása.

Gróf Tisza István ma délután fél 3 órakor visszautazik Budapestre. Bárá Fejérváry elutazása iránt még nem történt semmiféle rendelkezés; ő, úgy látszik, itt marad, míg az újabb megbízatás meglesz. Az újabb meghívások iránt a király még a mai nap folyamán fog rendelkezni.

Széll Kálmán Bécsben.

Értesülésünk szerint Széll Kálmán ma este Bécsbe utazik és a holnapi délelőtti folyamán kihallgatásra megy a királyhoz.

Csabay Pál kiűzetik a paradicsomból.

— Ki az a sápadt asszony, a kiról maga ujjában vészel?

— Ön, nagyságos asszonyom, Livia asszony ajka még fehérebb lett, de csak egy pillanatra, aztán — a mi talán még soha sem történt meg vele — elpirult a homlokáig, füléig, egészen a haja tövéig.

— Mondja, Csabay megbolondult maga?

— Lehet, nagyságos asszonyom. De feleljen kérem arra a versre — legalább prózában... Megteszi?...

Beernreuter-né lesújtó tekintettel néz Palirra, de megfogta Livia asszony keskeny, fehér kezét és belenézett a szürke szempárba, a melyben ekkor áruló mosoly villant meg. Még a nyakáról függő aranykeresztben is meglátszott az asszony keblének hirtelen megremegeése...

Az idyll vége az volt, hogy néhány-szor mégis összecsofolódtak, hanem — bármily csodálatos, de úgy történt — Livia asszony azalatt visszanyerte hidegvérét. — Szigorúan ráparancsolt Palirra:

— Most menjen haza, Csabay és soha ne merjen többé idejönni. Érti?

— Igenis, nagyságos asszonyom.

A szerencsétlen közhuszár.

A szépirodalmi lapok ekkorában ki nem fogytak egy bizonyos rizsporos asszonyjegy magasztalásából és Rómeó óta olyan szerelmet senki sem hirdetett, mint Csabay Pál. Az ezred tisztikara, a mely pedig — Isten a tanum rá! — nemj szokott semmiféle civil irodalmi mozgalom iránt érdeklődni, fennhangon olvagatta a szereltem e bűzös szózatait s csak arra volt kíváncsi mindenki: vajon a kapitány ur sejt-e valamit.

Livia asszony pedig csakhamar irigylt személyiség lett. Az asszonyok epés megjegyzéseket fűttek a szenzációs költeményekhez és csipős szavakkal illették a költő izlését, nem kevésbé pedig Beernreuter-né nagyságos rizsporos haját, a melyet korántsem találtak olyan bájosnak és imádatra méltónak.

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Kik a jövő emberei?

A tegnapi nap folyamán csak egy vélemény volt: mindenki Wekerle Sándorban látta a jövő emberét. Őt, aki évek óta félreállott, ismét belevonták a politikai élet forgatagába. Ha a korona újból megfogja hallgatni a kiválóbb pártembereket — ami kétségtelenül meg fog történni egyhangulag Wekerle Sándort fogják ajánlani Széll utódjának. Ezzel a gondlattal a kormánypártban annyira megbarátkoztak, hogy Wekerle-nak a béke kedvéért éretl gyűmölcsként hull az ölébe az, amit Tisza a harc kedvéért hiába keresett: a pártlegység. A kormánypártnak valamennyi árnyalata — szabadelvűek, nemzetiek, agráriusok és disszidensek — megnyugszik Wekerle elnökségében és kabinetjében, egy szóra a pártnak bármelyik tagja tárcát vállal. Az ő kabinetjében, Apponyi is, Andrássy is szívesen vállalnak tárcát. Ez nem kombináció, hanem határozott tény, mely pozitív értesüléssel alapszik.

Az esetleges Wekerle-kabinet.

Tegnap este már a Wekerle-kabinetnek teljes listája volt forgalomban. Bajos biztostra mondani egy egész listát, mert a tervbe vett egyéniségek utóvégre a maguk urai és egyik vagy másik vissza is utasíthat egy felajánlott tárcát, de a valószínűség amellet szól, hogy a tervezett lista keresztül is megy és legfeljebb egy-két változás esik rajta. A lista a következő:

Elnök: Wekerle Sándor.
Belügy: Gróf Apponyi Albert.
Pénzügy: Wekerle Sándor.
Igazságügy: Hódossy Imre.
Kereskedelem: Hieronymi Károly.
Földmívelés: Gróf Széchenyi Imre.
Közülatás: Berzeviczy Albert.
Honvédelem: Gróf Andrássy Gyula.
A latere: Gróf Battyhány Lajos.
Horvát: Cseh Ervin.

Ennek a névsornak legfeltűnőbb része egy hiányzó név. Nincs benne bárá Fejérváry Géza neve. Ez szinte csodaszamba megy, mert eddigelő magyar kormányt Fejérváry nélkül képzelni sem lehetett. Fejérváry ezáltal rossz fát tett a tűzre és magára haragította a Ház összes hazafias és békés elemeit; kimutatta, hogy neki a miniszterség csak „Schmarn” és hogy kizárólag császári tábornagynak, aki egy bakancsért képes volna felforgatni a magyar alkotmányt és beláthatlan veszedelmekbe dönteni az országot. Szaladt is fel Bécsbe — elsőnek, hogy mentsem meg, amit menteni lehet. Tisza egészen az ő kreaturája volt, vele akarta eltemetni a magyar parlamentárizmust, hogy diadalra juttassa a katonai reakciót. Csak méltó büntetés volna, hogy ő, aki Tiszának egyetlen minisztere volt, maradjon ki az új kabinetből. Az új kabinetnek — bárki volna az elnöke — nagy súlyt adna, hogy Fejérváryt mellőzni tudta; de őszintén megvalljuk, hogy nagyon féltünk, hogy ez nem fog sikerülni,

TÁRCA.

A rizsporos kapitányné.

— Igen sok és igen rövid fejezetekben. —

Irtá: Földes Miklós.

Csabay Pál megismertetése.

Csabay Pálnak két év alatt három verskötetét adta ki a Wolf és Schlesinger nevű elsőrangú irodalmi vállalat s ez nemcsak írói termékenységére, hanem népszerűségére is mutat. Csabay Pál azonkívül e két év alatt két operettet is fordított a Magyar Színház számára. dolgozott különféle napi és hetilapokba s jövedelméből úgy élt, hogy íróársai méltán nevezték el cigány-princnek.

Csabay Pál népszerűsége pedig onnan eredt, hogy lázas hangulatu szerelmi költeményei széles körben feltűnést keltettek. Szilaj, érzéki vágyak ömlöttek a finom, hajlékony és választékos nyelven megírt költeményeken át, a melyekben egy kétértelmű kifejezést sem talált az olvasó s a melyek mégis jobban izgattak, mint a párisi operettek sordalai.

A költő kedvese.

Kit szeretett Csabay Pál? Kihez szoltak azok a szelében kedvelt, vágyakozástól égő szerelmi költemények, a miket oly mohón élvezett minden olvasó? Elárulhatom az irodalomtörténet és a kíváncsiak számára, hogy a költő éjfélszemű imádotja Sólom Teréz színiakadémiai növendék volt. Bábajos teremtés, a ki végtelen forró szerelmével magához bilincselte Csabayt. A leány akkor még nem is álmódta, hogy hírneves költő lesz Paliból. Csak úgy szerette őt magáért, avagy tán maga sem tudta, hogy miért.

Ismerkedés Beernreuter Cézárral és nejevel.

Egy éjszakán Csabay Pál a Royalba ment egy fiatal képviselől. A képviselő

szolt: Gyere Pali, ülünk ahoz az asztalhoz.

A következő percben megtörtént az ismerkedés:

— Csabay Pál — Beernreuter Cézár huszárkapitány és neje.

Melyik Csabay, — kérdezte a kapitányné. — Talán a költő?

— Igenis — felelte a képviselő.

Beernreuter felesége ekkor Palihoz fordult és az irodalomról kezdett majd társalogni.

Livia asszony a következő hét zsurjain bizonyára sok bizalmas apróságot akart csevegni a divatos poétáról és Pali nem győzött eleget nyilatkozni az asszony kérdéseire. De Beernreuter-né okosan beszélt s Pali szinte meglepte, hogy a kapitányné mennyire érdeklődik minden szépirodalmi mozgalom iránt.

A kutyamosó különvéleménye.

Beernreuter-né még be sem mutattam közlebről. Most sem tudom, kinek a véleményére támaszkodjam, mert nekem még nem volt szerencsém Önagyágához. — A kapitány kutyamosója szerint szóra sem érdemes a nagyságos asszony; csak a selemruha teszi mutatósá; de a kutyamosó nem vak és látja, hogy a puffos ujjak alatt milyen vékony karok lehetnek. — A fején nincs egyéb látni való, mint berizporozott frizurája. A szeme szürke és mérges, az ajka vékony és vértelen.

Azonban legyünk igazságosok: a tisztelt véleményét is hallgassuk meg. A kadét istenítette Beernreuter-né szemének villámain, a hadnagy azt mondta, hogy ilyen „diszkrét” asszonyt soha életben nem látott. A főhadnagy szerint Livia a legérdekesebb asszony Európában, a kapitányok meg rajongtak érte. Szóval a tiszték, rangban fölfele, el voltak ragadtatva. Ha tábornok is lett volna a [garnizonnál, az bizonyára angyalnak mondja Livát.

E nagyon is különböző vélemények után nem merek ítéletet mondani, de ha a szíves olvasót éppen annyira érdeklí önagyága, méltóztatassék megbízható emberektől kérdezősködni felőle.

mert Fejérváryt felülről erősen tartják. Tőle csak egy szabadulhat ki, ha épen úgy a sarkukra állanak, mint Tiszával szemben. Ha ezt nem teszik, még nem járult el az új és bármely erős kabinetet szemben sem minden veszedelem; Fejérváry személye állandó és új bajokat fog jelenteni. Egyelőre még mondják ugyan, hogy inkább nem alakítanak kabinetet és szétzúzzák a pártot, semhogy Fejérváryt továbbra is megtartsák a mostani helyén; de ha később egyebekben rendbe jönnek, eltántorodnak elhatározásuktól és akkor készek lehetünk, hogy igen hamar fognak új zavarok támadni. — Bár tévednénk és volna igaz, hogy Fejérváryval szemben épen olyan rendíthetetlenek lesznek, mint voltak Tiszával szemben.

A második Széll-kabinet.

Ma újabb kombináció is merült fel. Azt írják, hogy esetleg Széll Kálmán bizátnék meg újból és kapna felhatalmazást, hogy lojális alapon egyezzen meg az ellenzékkel. Ez végre nem is lehetetlen, de egyelőre nem valószínű; mert most úgy áll a dolog, hogy ezt nem a király, sem Széll Kálmán nem akarja. Egy érdekes adomakering Bécsben Széll lemondásáról, melyet érdemes feljegyezni és amely eléggé megvilágítja Széll helyzetét a koronával szemben. Mikor a póttartalékos-javaslatot vissza kellett vonni, Széll a király elé járult, kérte a javaslat visszavonását és engedelményeként, hogy az új javaslatokat terjeszthesse be. A király ekkor azt a kérdést vetette fel, vajon nem lesznek-e ezekkel a javaslatokkal szemben is nehézségek? Erre Széll átlátólag azt felelte volna: „Es wird so leicht gehen, wie man ein Butterbrot verpeist!“ Ez megjutatta a királyt és azzal a megjegyzéssel, hogy most már további engedelményeket ne kérjenek tőle, jóváhagyta a póttartalékos-javaslat visszavonását. De azért mégis úgy lett, mint a király sejtette: az új javaslatokkal szemben is voltak nehézségek. Széll váltig ragaszkodott a javaslatokhoz, melyeket ő már engedelmény gyánánt kért és hozott és nem mert újabb engedelményekkel előhozakodni. Valahányszor azóta a király elé jött, ő felsége mindig avval a tréfás kérdéssel fogadta: „Was macht unser Butterbrot, lieber Széll?“ Ez Széllt annyira idegessé tette, hogy inkább lemondott és a király az elsők szóra el is fogadta, nem bízta, hogy maradjon. A *Butterbrot* buktatta meg Széllt és áll újabb megbízatása útjában.

Értekezlet Wekerlénél.

Minden politikai körben arról vannak meggyőződve, hogy Wekerlét, ha tényleg ő nyerne megbízatást a kormány megalakítására, a szabadelvű pártnak minden árnyalata támogatni fogja. Ez annál bizonyosabb, mert Wekerle a kabinet összeállításánál minden árnyalatot figyelembe venne, úgy, hogy volna a kabinetben egy volt nemzeti párti, egy agrárius és egy kaszinópárti.

Tegnap délután, miután gróf Tisza István jelentést tett báró Fejérváry-nak kísérletezéseinek hiábavalóságáról, a honvédelmi miniszter felkereste Wekerlét Damjanich-utcai lakásán és ott körülbelül egy óra hosszáig értekezett vele, majd elment gróf Tisza Istvánhoz, este pedig tudvalevőleg Bécsbe utazott.

Wekerle Sándornál azután esti kilenc óráig volt értekezlet, melyen körülbelül huszan vettek részt. Ezen az értekezleten Wekerle meggyőződést szerzett arról, hogy ő a szabadelvű pártnak a támogatására feltétlenül számíthat, sőt sikerült is összeállítani azoknak a névsorát, a kik kabinetjében helyet foglalnának.

Ez a névsor egy újabb verzió szerint,

Csabay pedig, minthogy már fél tíz volt, eltámaszkodott és beszólt a házmesterhez:

— Ha két ur keres, mondja meg nekik, hogy én már kimentem, siessenek utánam.

És kihajtatott az erdőbe.

Párbaj szabálytalansággal.

A segédek komolyan sugtak össze: — Nézd, a Pali milyen izgatott. Alig áll a lábán.

Pali pedig leült egy fatönkre és mélyen gondolkodva szivta cigarettáját. Fejében a konyak gőze zuggott, szemei kába tekintet meredtek a földre, szívében a félelemnek semmi nyoma nem volt. Hanem ifjúsága verőfényes, régi napjainak emléke rezdült meg benne; a holdog, édes órák, egy galambszívű, éjfélsemű leány....

Teréz, az elfelejtett hű ideál jutott eszébe, akit úgy elhagyott, hogy most egy idegen, márványszívű asszonyként áll mindjárt pisztoly elé....

A percek gyorsan multak s a segédek kimérték a pályát, kijelölték a felek helyét. Pali kezét szorított velök és elfúló hangon kérte őket:

— Fiúk, keressétek föl Terézt.... Mondjátok meg neki, hogy mindent megbántam. Életemmel adom meg hűtlenségem árát.

A segédek biztatják: — Ugyan Pali, csak nem félsz!

— Jó, jó, fiúk.

Pali odaképzeltgött kijelölt helyére. A párbaj megkezdődött. A vezető segéd tapsol:

— Egy.... kettő.... három.... A kapitány pisztolya eldőrdült s lyukat lő a levegőbe. A segéd tovább tapsol.

Csabay a hatodik tapsnál hirtelen szívére szorítja a csövet. A következő pillanathoz egy durranás és a poéta holtan bukik a földre.

A párbaj szabálytalanul folyt le, de az ügyet befejezettek kellett tekinteni.

Ez volt Csabay Pál utolsó boldogsága.

mely a föntebb közölt listával némi ellentétben áll, következésképp szól:

Miniszterelnök és pénzügy: **Wekerle Sándor.**

Bellügy: gróf **Apponyi Albert.**
Kereskedelmi: **Hieronymi Károly.**
Földmívelés: gróf **Esterházy Mihály.**

Kultusz: **Berzeviczy Albert.**
Igazságügy: **Székely Ferencz.**
Honvédelem: báró **Fejérváry Géza.**
A latere: gróf **Andrássy Gyula.**

Horvát miniszter: ?
Egy szóval, a horvát minisztert kivéve meg volna az egész kabinet, egy hagyja Wekerlét Bécsbe meghívni és megbízatást adni neki, ő már kész lajstromot terjeszthetne az uralkodó elé.

Gróf Tisza István kudarcra meglepetésszerűen nem fog hatni Bécsben, mert politikai körökben úgy tudják, hogy Fejérváry már előzetesen figyelmeztette a királyt, hogy Tiszának nagy nehézségei lesznek és hogy még az esetre is, ha a kabinetet meg tudná alakítani (miben nem kételkedtek), akkor is kérdés, képes lenne-e megnyerni magának a szabadelvű pártot a maga egészében.

Fejérvárynak a figyelmeztetésére vezetődjé vissza, hogy Wekerlét már a minap Bécsbe hívták, ahol minden eshetőségről tárgyalhat vele.

Bánffy nyilatkozata Tisza Istvánról.

— Saját tudósítónktól. —

Különböző hírek kerültek forgalomba arról, hogy Tisza István gróf fölkeresette volna Bánffy Dezső bárót azért, hogy támogatását kormányelnöki működéséhez megnyerje.

Lapunk a fővárosból nyert értesítések nyomán ezt szintén, mint megtörtént tény közölte s közölte azt is, hogy Bánffy Dezső mindennemű támogatást megtagadott Tiszától. A fővárosi lapok azonban e híreket megcáfolni igyekeztek.

Tudvalevő dolog, hogy Bánffy Dezső báró tegnap Kolozsváron időzött. Lapunk egyik munkatársának módjában állott magának Bánffy Dezsőnek e tárgyban tett kimérítő nyilatkozatát hallani, a mely nyilatkozat a következő:

A lapok azon híresztelése, hogy Tisza István gróf személyesen járt nálam támogatásomat kérni — nem való. Tisza István én személyesen vajmi ritkán érintkezem s legutóbbi találkozásunk óta is sok idő eltelt.

Az azonban igaz, hogy Tisza István kormányalakításra nyervén megbízatást, az ő nevében és megbízatásából nálam járt Perce Dezső és Gajáry Ödön és támogatásomat kérték Tisza István számára.

En azonnal és határozottan nyilatkoztam nekik.

Kijelentettem, hogy nem tartom szerencsésnek a Tisza megbízatását s nem csak támogatásomat meg nem ígértem részére, de határozottan ellene vagyok Tisza miniszterelnökségének.

Nem személyi, — de elvi politikai okokból.

Mikor én 1899-ben erőszakot alkalmaztam s az ellenzék magatartásával szemben erőszakos eszközökhöz nyultam, tettem ezt a harc hevében, mint a kit erre rá kényszerítettek.

Ha Széll Kálmán az ellenzék obstrukciójával szemben szintén az erőszakhoz folyamodik, feltétlenül igazat adtam volna neki, mert az erőszak ellen erőszakhoz folyamodni jogosult.

De, hogy valaki azzal a szándékkal nyisson be valaki másnak a lakásába, hogy: no, most én téged agyon foglak ütni, ez olyan vakmerő vállalkozás, mely a fenyegetettnek minden védekezését igazoltatja teszi.

Már pedig Tisza ezzel a szándékkal akart a magyar parlamentbe lépni.

A fölébredt nemzeti öntudattal szemben a katonai javaslatot engedelmények nélkül keresztül vinni nem lehet, merő képtelenség az erre való próbálkozás.

Ezt át kellett volna látni Tiszának, de Tisza bár igen képzett ember mint politikus szertejáró vakmerő s mindennek fölött vak.

Ugyanezen beszélgetés kapcsán kikelt br. Bánffy Dezső **Feilitzsch Arthur báró ellen is**, ki szerinte politikailag hasznosítja a vele való rokonságát, aki kapcsolódik már most, pedig még neki nem érkezett el az ideje.

Kolozsvármegye határozata az obstrukcióról.

Megbukt a Széll-kormány, megbukott Tisza István, ám azért Kolozsvármegye törvényhatósági bizottsága letárgyalta a hirtedlő győri átiratot, mely az obstrukcióról szól. Tegnap este mi úgy értesültünk, hogy a határozat akként szövege: *Kolozsvármegye elítéli az obstrukciót, de helyteleníti a katonai javaslatokat.* Ez ugyan fábul való vaskarika, ám azért legalább meg lehet érteni. Ám most módunkban áll magát a határozatot szövegeztető szövegében közölni a következőkben:

„Kolozsvármegye törvényhatósága nem zárkózik el soha és nem zárkózik el ezután sem a nemzeti egység kifejtése

érdekében alaptörvényeinkben gyökerező, fokozatos fejlődés erőteljes követelésétől; e részen mindazon fejtegetéseket, melyek a nemzet elvitáztatatlan törvényes jogát kellő világításba helyezik, rokon-szenvesen fogadják; de épen ezen hazaférségek számtalanszor ismétlődött vérekeztetés emlékezte miatt a nemzeti kívánalmaknak az alkotmányos szervezetek törvényes kereteit szétlőrdölő, erőszakos, ostromszerű bevezetése törvényhatóságunkat mely megdöbbenéssel tölti el, mert nehéz idők tanulságai igazolják, hogy »omnia incerta sunt, dum a lege receditur.« (Minden bizonytalan akkor, mikor eltérnek a törvénytől.)

Elovtastuk ezt a határozatot sokszor és megdöbbenve állunk meg a stílusztikai értelmetlenség e hatványozott produktumától. Vajon van-e valaki, ki ezt a határozatot megérti? Kíváncsiak vagyunk arra, hogy ezt az írás szörnyet tudatosan rőták-e így a sarokba, azért hogy ne értsék meg — e kormányváltás idején — se fenn, se lenn; avagy öntudatlan stílus-fércelménye annak, ki ezt úgy megírta, hogy ember legyen ám a talpán, aki a legminimálisabb értelmet is ki tudja abból hámozni.

Most már nem is reklamálunk Kolozsvármegye határozata miatt. Ebből a felirattól ugyan ki nem találja a nemzet tanácsa, hogy mit akar tőle nem Kolozsvármegye. Ez nem használna és nem is árt és Isten ments, hogy valaki kiforcsizza a képviselőházban annak felolvasását, mert akkor ugyancsak furcsa véleményeket fognak alkotni odafenn mirőlünk. Sőt több mint bizonyos, hogy ki is kacagunk bennünk. — Mert zseniálisabban még senki sem rejtette el a mondanivalóját, mint azt Kolozsvármegye tette. De vajon kellett-e egyáltalában ez a határozat? Mi szükség volt rá? Se Széll, se Tisza nem lett attól egészségesebb. Sőt: még baj érhetne volna őket, ha kezükbe jut ez az értelmetlen kis írás, mely semmitmondó, üres és ostoba. Vigyázzunk, ne lássa meg senki, mert rajtuk kacagni fognak, nemcsak azok, kik kissé értelmesebben is tudnak írni, hanem az analfabéták is. Mert azok tudják ám még csak kikapni a hozzájuk hasonlókat....

Olvasóinkhoz.

Julius hó 1-ével új előfizetést nyitunk az „Ujság” V-ik évfolyamának második felére.

Felesleges bizonyítgatnunk, hogy az „Ujság” mindig a legnagyobb buzgalommal törekedett megfelelni a hozzá fűzött várakozásoknak.

A hónapok óta tartó válságos politikai helyzetben az „Ujság” lelkiismeretes támogatója volt az „Országos függetlenségi és 48-as párt” hazafias céljainak és eszményi törekvéseinek, mely egyértelmű Magyarország függetlenségének, önállóságának kivívásával.

Organuma, lelkes szószólója volt a katonai javaslatok ellen felhangzott erdélyi népgyűléseknek és tiltakozásoknak.

Fővárosi és vidéki politikai munkatársainak gyors és részletes tudósításai, nemcsak a helybeli, de fővárosi lapjainkat is megelőzték s úgy Kolozsvár város, mint az erdélyi részek olvasóközönsége az „Ujság”-ból értesült először a legfontosabb országos és külföldi eseményekről.

Jövőre is az lendő törekvésünk. De nemcsak a napi politika, hanem társadalmi, kulturális és közgazdasági mozgalmakra nézve is.

E célunk elérésére az „Ujság” munkatársaiul a legnevesebb szakírókat és publicistákat volt szerencsénk megnyerni, kiknek véleményei, irányításai súlylyal bírnak a fölmerült országos kérdések eldöntésében is.

Nagyon természetes, hogy ezen sokoldalú és gazdag tartalomtól fogva az „Ujság” nem szorítkozhatott négy oldalos szűk keretei közé, hanem igen sokszor mellékletekkel és külön kiadásokkal igyekezett viszonyozni azt a meleg érdeklődést és pártfogást, melyben a közönség által részesült.

Bizton reméljük, hogy olvasóinknak serege még fokozottabb arányban fog csoportosulni az „Ujság” köré s előfizetésével lehetővé teszi az „Ujság”-nak azt, hogy a gyors hírszolgálatban ne csak megtarthassa, de mindinkább és előnyösebben belőlhessen azt a helyet, melyet ez országgrészen magának kívívott.

Ezzel a reménnyel kérjük az előfizetéseket megújítását.

Hazafias tisztelettel

„Ujság” szerkesztősége és kiadóhivatala Kolozsvárt, Egyetem-utca.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „
Egy hónapra 2 „

Mutatvány számot kívánatra 8 napig ingyen küldünk.

Füzdőre utazó t. előfizetőinknek az „Ujság”-ot bárhová készséggel elküldjük.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, június 20.

Menyasszonyból anyós.

Egy tátrai fürdőhelyen sokan mulatnak mostanság egy ritka érdekes eseten.

Múlt évben egy budapesti kisasszony megismerkedett ugyane fürdőn egy szintén ott nyaraló özvegy asszonnyal. A két hölgy csakhamar összebarátkozott. A lány édes apjával volt ott, ki folyton tarokozván, a leányt egészen az özvegy barátnőre bízta. Együtt rándultak ki napoként és társaságukban egy tisztet is lehetett látni, a ki a leányért érdeklődni kezdett. A tiszt ur csakhamar megkérte a leányt és a papa beleegyezett.

Az eljegyzés után, sűrű hucsuosok után, mindnyájan hazautaztak.

Most a nyáron ismét találkoztak valamennyien a fürdőn, de minő nagy volt a kisasszony meglepetése, a midőn a vőlegényét, ott már mint az özvegy asszony férjét látta.

A tiszt ugyanis mást gondolt és aztán titokban megesküdött az özvegy asszonnyal.

Most következik a „sláger.”

A bosszus leány szintén titokban eljegyeztette magát a tiszt ur apjával, a ki Észak-Csehszázgban gyáros.

Ha az Isten is úgy akarja, majd mint anyós fogja megbosszulni a fiúkis barátnő cselvetését.

— (Széll Kálmán a hitelbank elnöke.) Politikai körökben mindinkább terjed a hír, hogy Széll Kálmán megvált a politikától s elvállalja gróf Andrássy Aladár örökét, Magyar Általános Hitelbank elnökségét. Ebben az esetben Széll Kálmán kénytelen lenne képviselői állásáról lemondani, a mennyiben ez az állás összeférhetetlen a képviselői mandátummal.

— (Apponyi marad.) A századik lemondás és a lemondás századik cáfolata is megjelent. Apponyi lemond, Apponyi marad. Hónapok óta minden második nap nem mulhat el anélkül, hogy Apponyi a maga lemondásának hírével ne döbentené meg az országot. Tetszeleg magának, mint valamely perverzuss asszony, aki halottnak teteti magát s abban gyönyörködik, hogy a mellette álló kis gyermek mily keservesen fog pityeregni, nyűszörögni, ha látja, hogy az anyja halott. Élvezi, hogy mekkora fájdalom okoz a kicsikének a maga halálával s mikor ezt végig élvezte, hirtelen sikolylyal fölrik a földről s gyermekeit megölelve, megcsókolva kiáltja: Te csacsika, hiszem mamuskám csak tréfál. De itt volna az ideje, hogy Apponyi beszüntesse a tréfát. Ezt annál inkább kell tennie, mert beláthatja, hogy senkise pityereg, mikor holtak teteti magát.

— (A kolozsvári egyetem új magántanárai.) A kolozsvári Ferencz József tudomány-egyetem jogi és államtudományi kara e hó 16-ikán négy professzort habilitált az egyetem magántanáira. A négy új magántanár között ott díszlik dr. Somló Bódog nagyváradi jogakadémiai tanár neve is, kinek személyével és működésével a mult hetekben oly sokat foglalkoztak a lapok s kit a politika, míg a további három professzor közül dr. Ferenczy Árpád sárospataki jogtanár a nemzetközi jog, dr. Ilyefalvi Vitéz Géza sárospataki jogtanár a magyar közigazgatási jog és dr. Kovács Ferenc pozsonyi jogtanár a statisztika magántanára lett.

— (Tíz éves találkozó.) Felkérem mindazokat, kik 1892—93. tanévben a kolozsvári róm. kath. piarista főgimnáziumban végeztek, hogy akkori megbeszélésünk és ígértélközhöz képest f. évi július hó 5-én 10 éves találkozóra összegyűljünk. Kik e találkozóra részt óhajtanak venni, legyenek szivesek ebbeli szándékukat velem mihamarabb közölni. Gyülekezési hely fél kilenc órákor reggel a New-York kávéházban. Baráti üdvözléssel: dr. Óváry Elemér.

— (A zene-konzervatorium vizsgálati hangversenye.) A kolozsvári zene-konzervatorium e hó 22. és 23-ikán hétfőn és kedden, mindkét napon esti fél 8 órákor, az intézet Király-utca 14. sz. alatti helyiségében tartja vizsgálati hangversenyeit, melyeknek műsorát az alábbiakban adjuk:

1903. június hó 22-én: 1. Beethoven — Prell. Adagio cantabile és Menuetto Op. 87. 3. gordonkán előadják: Orlovsky Frigyes, Péterfi István és Répáry Andor (tanár). 2. Bodó. Tarantella. Zongorán előadja: Farkas Irén. 3. Beethoven. Román. (G-dur.) Hegedűn előadja: Imbery János, zongorán kíséri: Simon Ilona. 4. Wagner — Liszt. Román. Zongorán előadja: Marusan Ilona. 5. Schumann. Ajánlás. Énekli: Tókos Lenke. 6. Hummel. Szonáta. (1-ső tétel.) Zongorán előadja: Keresztély Piroksa. 7. Beethoven — Böckmüller. Adagio a C-moll Szonátából. Gordonkán előadja: Orlovsky Frigyes, zongorán kíséri: Keresztély Piroksa. 8. Reinhold. Impromptu. (Cis moll.) Zongorán előadja: Matyasovszky Ilona. 9. Szabó Erzs. Kis gyöngypatak. Énekli: Szabó Erzs. 10. Bruch. Hangverseny. Adagio és Finale. Hegedűn előadja: Kunec Ödön. 11. Farkas Ö. Reggel az erdőben. Női kar. — 1903. június hó 23-án. 1. Hubay. Csárdá jelenet. Zongorán 4 kézzel előadják: Orbán Margit és Nagy Ilolyka. 2. Mozart. Rondo. Zongorán előadja: Kallus Margit. 3. Beethoven. Román. (F-dur.) Hegedűn

előadja: Csoma Imre, zongorán kíséri: Simonff Mariska. 4. Haydn. Hangverseny. (Finale.) Zongorán előadja: Pongrácz Ádám. 2. ik zongorán kíséri: Papp Katinka. 5. Mendelssohn. A dalnak lengo szárnyán. Énekli: Benel Ilolyka. 6. Beethoven. Szonáta. Op. 7. (1. tétel.) Zongorán előadja: Karf Berta. 7. Mendelssohn. Presto. (Fis-moll.) Zongorán előadja: Kovács Jolán. 8. Thomas. Magán jelenet a »Hamlet« című operából. Énekli: Sándor Erzs. 9. Beethoven. Szonáta. Op. 53. Adagio és Finale. Zongorán előadja: Simonff Mariska. 10. Mendelssohn. Hangverseny. (1. tétel.) Hegedűn előadja: Veszprémi Lajos. 11. Ábrányi Kornél. Magyar szonáta (1.) Zongorán előadja: Babos Ilona. 12. Schumann. Andante változatokkal. 2. zongorán előadják: Simon Ilona és Angyal Irma.

— (Közgyűlés.) A Kolozsvár-Manostori Hitelszövetkezet június 28-án délután 3 órákor tartja a gazdasági intézet tantermében évi közgyűlést, mire az érdekeltek ezennel meghívattak.

— (A király ellen.) Dr. Kalmár Antalnak felségértési pörében ma folytatja a budapesti esküdtbíróasszony Zsitvay Leó kuriai bíró elnökelete alatt a tárgyalást. Folyamán felolvasták az inkriminált könyv felségértő passzusait és egyéb pörbe fogott részeit; minthogy pedig csaknem az egész könyvnek minden lapja inkriminált, a felolvasás az egész délelőtti folyamán eltartott. Itélet csak ma lesz.

— (Ugron Gábor anyósa meghalt.) Hétfő, e hó 15-én, élete 71-ik évében Marosvásárhelyt hunyt el Ugron Gábor anyósa: Knöpfler Vilmosné. A jószágáról, nemes szívéből általánosan ismert matrónát szerdán temették el, a kiterjedt rokonság s a számos ismerős és tisztelő fájdalmas részvétele mellett.

— (Sakkverseny Kolozsvárt.) A sakkverseny hetedik fordulóján pénteken a következő párok játszották: Major, Krajcsóvich-től vezércsellel nyerte meg a játszmát. Csiki, Vályi-tól spanyol játszmát nyeri. Benkő, Adonyi-tól szabálytalan megnyitást játszmát. A nap szenzációját a Dunky-Óvári játszma volt a Dunky szabálytalan megnyitással fényes végjátékban győzte le ellenfelét. Csak most tesszük meg, hogy mily erős nem tudtak érvényesülni, a forduló elején a kezdet izgalmi következtében. dr. Wettensteinnek ma szünnapja volt. A verseny állása a hetedik forduló után a következő: Benkő 6. Adonyi, Csiki, dr. Wettenstein 5. Dr. Óvári 4. Krajcsóvich, Major, Vályi 2. Dunky 1.

— (Tolvaj kis leány.) A Pata-utca híres utca. Szenzációs megtamadások, leütések, betörések, minden hasonló kedves ügynek jelentős percentage ott esik meg. A Pata-utca egy házába lopozott be Pap Mari is, egy öklömnyi tizenegy esztendő kis leány az éjjel. A romlott kis leány, ki régi törzsalkaja a kolozsvári rendőrség fekete-könyvének, épen cipelte kifelé az ellopott tárgyakat, mikor a házbeliek fölébredtek s elcsípték a fiatal gonosztervő hölgyet. Pap Mari a rendőrség vette át s ő sirva ment az »ismerős« hivatalba helyt állni ifjúkori ballépéseért.

— (Évzáró vizsgálatok.) A kolozsvári m. kir. állami ipari szakiskolán az évzáró vizsgálatok folyó hó 20-án veszik kezdetüket és bezárólag tartanak 24-ig. Ugyanott ezen idő alatt a tanulók rajzkisállítása megtekinthető. — A kolozsvári ágostai hitv. evangélikus népiskolában az 1902—1903. tanév közvizsgálati Grätz Mór lelkész elnökelete mellett e hó 21., 22. és 23-án lesznek. Huszonharmadikán, kedden délután az iskola majális rendez a Lövdéleken, melyet kedvezőtlen időjárás esetén szerdán, esetleg csütörtökön tartanak meg.

— (A magyar védőegyesület megalakulása.) A magyar védőegyesület, melynek fővédnöke V. a s. r. y. Kolos, Magyarország bitoros hercegrímása, e hó 14-ikén vasárnap tartotta alakuló közgyűlését a budapesti új városháza dísztermében, mintegy negyedszáz résztvevő érdeklődése közepette, kik között a magyar társadalom minden rétege képviselve volt. Az elnöki széklet gróf Somssich Tihamér foglalta el, ki az egyesület nemes iparpártoló célját ismeretve, bejelentette, hogy az egyesületnek már eddig hatszáz tagja van s felhívta a jelenvöltek az egyesület hathatós pártfogására és támogatására. Majd a vezetőség megválasztása következett s ez után az alakuló közgyűlés véget ért.

— (Rákóczi-ünnepelel Déván.) A dévai m. kir. állami tanítóképző-intézet tegnap délelőtti az intézet tornacsarnokában fényes sikerű Rákóczi-ünnepet tartott. Az ünnep műsora a következő volt: 1. Himnusz, szö. Kölcseytől, zenéje Erkel Ferencről. 2. Rákóczi kora, irta és felolvassa Lőrinczi Ferencz III. évf. tanítónövendék. 3. Rákóczi kesergője, kurucnóta, énekkar. 4. Az eredeti Rákóczi-nóta, a mint azt a Rákóczi-korban tárogatók fújták, zenekar. 5. Vitézi ének Rákóczi Ferencről, költemény Szávay Gyulától, szavalja Borbély Lajos III. évf. tanítónövendék. 6. Bercsényi nótája, kurucnóta, zenekar. 7. Győzelmi dal, Hubert Károlytól, énekkar. 8. Rákóczi Ferenc Rodostón, melodráma, szö. Várady Antaltól, zenéje id. Ábrányi Kornéltól, szavalja Kozák Árpád III. évf., zongorán kíséri Klinger IV. évf. tanítónövendék. 9. Haljátó magyar, Lavotától, zenekar. 10. Eredeti magyar dalok, Gaal Ferencről, énekkar. 11. Alkalmi és évzáró-beszéd, Boga Károly igazgatótól. 12. Szózat, szö. Vörösmartytól, zenéje Egressy Benéltől, énekkar.

— (Cine mintye.) A falusi fonók egy véres históriája vonult fel az aradi törvényszék esküdtbíróasága elé. Kirila György tervonai legény egyik társával Katona Juonnal egy ősi estén a fonóba ment Gyöngy Szavéta házába. Ott, hogy hogy nem, Igrisan Ambrozio összetűztött velük és dulakodás közben Kirila Györgyöt kidobta. Akkor megtorlás nélkül maradt a dolog, hanem az oltán nem felejt és a megsértett legény összebeszél barátaiával, Katona Juonnal és Ta-

naszk Mojszával, hogy bosszut állanak Igrísán s elteszik láb alól. Hetekig vártak a kedvező alkalomra, de Igrísán sehogy sem akart kéz alá kerülni. Hanem ez az idő sem vezetett kárba, mert e néhány hét alatt Kátóna tökéletesen bevezette Kirila Györgyét a lővés és célzás művészetébe. A boszu órája végre elérkezett 1901. szeptember 27-én. A három összeesküvő megütötte, hogy Igrísán Ambrozia a fonóba ment, egy közeli kertből ráleste tehát, s mikor távozás közben kifelé jött, Kirila rálőtt. A fegyvere söréttel volt megtöltve s a lővés az áldozat egyik szemét pusztította el, husz napon tul gyógyuló sebet ejtve rajta. — A királyi ügyészség mindhármuk ellen szándékos emberölés bűntettének kísérlete miatt emelt vádat. Az esküdtségi verdiktjének kihirdetésével előfordult az a ritka eset, hogy a törvényszék kifogásolta a határozatot, mert az esküdtszék 7 igennel mondta ki a bűnösséget, holott a törvény értelmében legalább 8 igennel kell elhangzania. Az esküdteknek tehát újra kellett határozniok és a második verdikt 8 szavazatot adott igennel, tehát az esküdtszék egyik tagja rövid néhány perc alatt megváltoztatta a meggyőződését. A bűnösségnek e kimondása után a bíróság Kirilát egy évi és Katonát hat havi börtönrre ítélte.

— **(Évzáró-vizsgálat Egeresen.)** E hó 14-én tartották meg az egeresi állami elemi iskolában az évzáró-vizsgákat. A szülők és a hallgató-közönség nagy élvezettel hallgatta a vizsgálat lefolyását, melyben a gyermekek pontos felelete és tiszta magyar kiejtése az iskolázók és a szülők legbensőbb meglepődését érdemelte ki, tekintve, hogy a lakosság kétharmadrészben oláh. Az elismerés és dicséret nagy része Meskó Erzsébet tanítónő illeti meg, ki buzgetlen buzgalomával ily szép eredményt ért el.

— **(Kérelem.)** A következő sorok közlésére kértünk fel: *Novellák és versek.* A budapesti könyvpiacra jövő hét végén jelenik meg az a két kötet novella és egy kötet verses könyvem, melyeknek sajtó alá való bocsátásáról annak idején értesítettem a nagyközönséget. Kérem tehát mindazokat, kik előjegyzéseket írtak, hogy a könyveimnek közönséget szerezni, hogy a birtokukban levő ivatek *hétfőn délig* okvetlen címre (Európa kávéház, vagy hétfőn tul Budapest, Chadi-utca 46.) juttatnak, hogy a könyvek szétküldése iránt intézkedni tudjak. *Székelly* Béla hírlapíró.

— **(Szamosújvári iparosok mulatsága.)** E hó 28-án, vasárnap, este 8 órákor zárkóról táncmulatságot rendez a szamosújvári iparos-egylet az ottani Gönczykterben, saját könyvtár-alapja gyarapítására. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot a kitűzött időre rákövetkező ünnep- vagy vasárnap tartjuk meg.

— **(A családirtó.)** Borzalmas eset történt tegnapelőtt éjjel Tompa községben, ahol egy egész család gyilkosságnak esett áldozatul. Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: Hunkár József tompai lakos évekkel ezelőtt elhagyta a feleségét és elköltözött Viskre, ahol egy Csabi Katalin nevű fiatal özvegyasszonnyal lépett vadházasságra. Közel hat évig éltek együtt, mely idő alatt négy gyermekük született. Fél évvel ezelőtt Hunkár találkozott az első törvényes feleségével. Ez a találkozás olyan hatással volt Hunkárra, hogy hamarosan otthagya Csabi Katalint és visszatért a törvényes feleségéhez. Az elhagyott asszony nem hagyta annyiban a dolgot, gyermekeivel együtt átköltözött Tompára. Ettől kezdve Hunkár állandó zaklatásnak volt kitéve, mert az elhagyott asszony uton-utfélen elébe állott s azt követelte, hogy vagy térjen vissza hozzá, vagy tartásdíjat fizessen. Hunkár egyike sem volt hajlandó, de mert a folytonos zaklatást meguntá, véres tette határozta el magát. Tegnapelőtt éjjel betört az elhagyott asszony lakásába és éles bal-tával agyonverte az ágyasát és három gyermekét, a negyedik csak a véletlen folytán szabadult meg a haláltól. A rémes sikkoltásra összefutott szomszédok akkor értek a gyilkosság színhelyére, amikor a gyilkos menekülni akart. Hunkár látva, hogy el van árulva és nem menekülhet a házból, konyhakést kapott fel s azzal hasba szurta magát. Sebébe belehalt.

— **(Víziszenvedő asszony.)** Arad város orvosi hivatalában tegnap megrendült esetről tették jelentést. Dr. Avarfy Imre orvos jelentette be, hogy Cizmás Lázárné szül. Gornik Katica 49 éves asszony földmives ember feleségét megállapította a veszett kutya marástól származó veszettséget. Cizmás Lászlóné április 23-án egy kóbor eb megharapta az utcán. Az asszony a jobb kezén szenvedett sérüléseket s minthogy a kutyán a veszettséget megállapították, a megmaradt nőt védőtás végett felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe. Az asszonyt 14 napig gyógykezelték az intézetben s május hó elején hazabocsátották azzal, hogy meggyógyult. Tegnap azonban borzalmas betegség jeleit észlelték rajta. Az arcizmaiban görcsöket érzett úgy, hogy a száját is alig tudja kinyitni, a fogait meg épen nem tudja használni, mert az álkapcsai megmeredtek. E miatt nem tud éltel venni magához. Ez a betegségnek az egyik tünete. A másik az, hogy a fényt nem bírja meg a szeme és egész testében megriad a beteg asszony, ha fényugarak szöknek a szemébe. A rendőrség tegnap délután dr. Brück Gyula kerületi orrossal is megvizsgáltatta a beteg asszonyt és a kerületi orvos megerősítette dr. Avarfy Imre véleményét. A rendőrség az egybehangzó orvosi vélemények alapján intézkedett, hogy a beteg asszonyt a kórházba szállították.

— **(A kolozsi fürdő megnyitása.)** Ma, szombaton délelőtt 10 órákor nyílik meg a kolozsi sófürdő a közönség használatára. Délben 1 órákor társas ebéd, ebéd után játékok, fürdés s a helyi viszonyok ismeretése, este 8 órákor pedig a kolozsvári dalkör táncal egybekötött dalestélye egészíti ki a megnyitó nap programját.

— **(A fegyenc bosszúja.)** A szamosújvári fegyházról egy veszedelmes ember szökött meg a napokban. Szabadulása után első dolga az volt, hogy bosszút álljon azokon, a kik árulói voltak. Krizda Györgynek hírvárja a megszökött fegyencet, aki — mint tudósítónk írja — ezelőtt két évvel került be a fegyházba emberölésért. Még hat évet kellett volna a fegyházban töltenie. Krizda ugyanis csupán féltékenységből agyonvert egy Pap Juon nevű embert, a kit aztán még meg is rabolt. A gyilkosságnak szemtanúi voltak Koncsu Pál és felesége csernai lakosok, a kik aztán megvalóulták, hogy ki a gyilkos. Ezeknek a vallomása alapján itélték el Krizdát. A megszökött ember a fegyházból történt távozása után öt napig bujdosott, míg Csemnára ért. Közben két helyen is követelt el rablást, az egyik helyen ruhát és élelmet rabolt s ekkor ledobta a fegyenc ruhát, a másik helyen, illetve a bukányi határban betört egy csöszlakba, ahonnan fegyvert rabolt. Ezzel a felszereléssel érkezett meg Krizda Csemnára éjnek idején, ahol egyenesen Pap Juon házához tartott, Pap éppen kint aludt az udvaron az ereszt alatt. Krizda célba vette és egy lövéssel megölte. Ezután a szobába rontott a gyilkos, ahol Pap Juon feleségét lötte agyon. Eppen menekülni akart, amikor a lővés zajára felriadt szomszédok utját állították. Krizda látván a veszélyt, mivel a töltényei elfogytak, megfordította a fegyvert és a puskaaggyal olyat ütött az utjában álló Makner Pálra, hogy az rögtön összeesett s rövid kilódás után meghalt. A gyilkost ekkor üldözőbe vették, ki az erdőbe menekült, ahol délután találta meg a csendőrség, amely aztán egy lövéssel ártalmatlanná tette a további menekülése. Krizdát, a háromszoros gyilkost erősen megkötözve vitték be a törvényszékhez. A hol egyelőre ápolás alá vették.

— **(Micsinai megterése.)** Saly vizsgálóbíró, mint röviden jelentették, tegnap idézte először magához Micsinai Mihályt, a hírhedt postatolvajt, a ki közel tíz napig oly nagyon foglalkoztatta a közvéleményt és a rendőrséget. — Micsinai — szölt a vizsgálóbíró a fogolyhoz — ön fenntartja vallomását a mit a rendőrségnek tett. — Igen — felelte Micsinai, a ki elfogatása óta olyan jámbor lett, mint a bárány, csak még hozzá akartam tenni, hogy megérttem! — Mit ért maga az alatt, hogy megért? Kérdezte a bíró csodálkozva. — Hát azt, hogy a magam jószántából fogtak el, mert ha nem akartam volna, nem fogtak volna el. Még ítélet napig sem, talán. — Saly vizsgálóbíró további kérdéseire elmondta aztán, hogy ő már meguntá az örökös bujdosást és azonfelül a lelkiismerete bántotta.

— Nem tudtam aludni, mindig az ellopott pénzről álmodtam. Viaskodtam érte álomban csendőrökkel és rendőrökkel. Eszembe jutott apám egy mondanása, mikor házából elkergetett:

— Még az akasztófára jutsz! Ez bántotta leginkább lelkemet. Amikor elfogtak, nem is nagyon bántam. Sőt, a mikor első éjjel a rendőrség börtönében voltam, ahol nagyon jól bántak velem, ki-aludtam magam, szinte megkönnyebültem.... Kérem tehát jegyzőkönyvbe venni, hogy megérttem. — A vizsgálóbíró teljesítette kívánságát és jegyzőkönyvbe vette ezt a kijelentést. Micsinai pedig boldogan ment le két börtönről kísérelében a zárkájába.

— **(Borzalmas gyermekgyilkosság.)** Igar község lakóit borzalmas gyilkossági eset tartja izgalomban pár nap óta. Keszti Julia, mint nekünk írják, két évvel ezelőtt felkerült Budapestre, mint cseléd-leány. Itt csakhamar akadt nvárulója a csinos leánynak, aki egy ideig ellentállt a csábításnak, de Zokor István cipészlegény addig sugdosott a fülébe, szerelmi vallomások is tett neki, házasságot ígért, a mig Keszti Julis is megállt. — A viszonyok meglett a következménye, amiért Keszti Julis otthagya a szolgálatát és azután hazament szüleibez, a hol ezelőtt 8 hónappal gyermeke született. Keszti Julis azóta hiába várta Zokort, aki az elválásuk idején azt ígérte a leánynak, hogy utána megy és feleségül veszi. A szegénybe kergetett leányt annyira bántotta a legény hűtlensége, hogy emiatt buskomorságba esett. Tegnapelőtt a leány szülei eltávoztak hazulról s Keszti Julis maga maradt a házánál nyolc hónapos gyermekével. Eközben a szegény leányon kitört az örltség. Kis gyermekét kivette a pólýából, felfektette az asztalra és ott egy nagy éles konyhakéssel darabokra vágta. Amikor készen volt a véres munkával, elment a község házára, a hol nevette beszélt el, hogy ő mir elkészítette a paprikásnak valót, s hívta a bíró és jegyzőt, hogy nézzék meg. Az eljáráság rosszat sejtve a leány magaviseletéből, a lakására küldött ki embereket és megtalálták a kis gyermek feldarabolt holtestét. A szerencsétlen asszonyt a gyógyintézetbe fogják szállítani.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Szombat: Az őrnagy ur.

* Szakács Andor budapesti sikere. Csütörtökön lépett föl másodszor Szakács Andor, a kolozsvári Nemzeti színház kiváló tagja a budapesti nemzeti színház közönsége előtt. Második fellépésén Schakespeare Otello-jának Jágó szerepét választotta a művész s hogy milyen sikere volt Szakácsnak ez este is, bizonyítja az a néhány iderőtt kritika, melyet a legelőkelőbb fővárosi lapokban olvassunk.

A Budapesti Naplóban Ábrányi Emil írja a következőket: Jágót Szakács Andor játszotta, akitől kedden Mészáros látuk. Ha Shakespeare-alkalmat van szó, a legmagasabb mérték alkalmazásától nem

szabad eltekintünk. De ha már legmagasabb mértékét fiatal, kiforratlan színész egyáltalán nem érheti el: dicséretnek az is elegendő, ha azt mondom, hogy a két vendég erős, tiszteltreméltó becsvagyat mutatott ennek a színvonálnak a megközelítésére. Magyar színpadon még kevés Jágót láttam, aki az első monológot — Rodrigo távozása után — úgy mondta volna el, mint Szakács Andor. Ez nem volt anthológiába való szavalmány, hanem igazi töprengés; az a lelkiállapot, amikor az ember egy elmerül magába és olyan élenként medít, hogy hangosan gondolkodik. Jágó ebben a monologban árulja el mély gyűlöletét a mór iránt és ebben a magánbeszédében eszeli ki gonosz, kegyetlen tervét a gyanútlan Otelló megrontására. A rejtettől plánum lassankint bontakozik ki, mint valami sötét khaoszából; lassankint őt szilárd alakot Jágó színelő ábrázata mögött. A gonosz, sötét gondolatoknak ezt a lassu kialakulását Szakács Andor nagy intelligenciával, olyan kitűnően állította elénk, hogy nyílt jelenetben zajos taps hangzott föl.

A „Pesti Hírlap” így ír: Szakács Andor Jágója szinte tökéletes művészi alakítás. Messzire eltér az intrikus sablontól. Képmutató, cselszövő, de nem látszik meg rajta, ami magától értetődik, hiszen ilyen ármányt épen csak olyan ember szöhet sikerrel, akire a gyanúnak az árnyéka sem eshetik s aki mondanál fogva szimpatikus. Szakács Jágója igen szeretetre-méltó Jágó volt, mesésen természetes, egyszerű, szinte vidám és vigjátéki. Ezt a színezetet ha sikerül elkerülnie, akkor Jágójával beutazhatná az országot.

A „Független Magyarország” referálja ez:

A másik vendég, Szakács Andor azonban már is kiűnő ember. A jó vélemény, amit a minap Mészáros keltett bennünk, Jágója még jobban megerősített. Ugyes és értelmes színész. Látszik, hogy szerepének minden szavát tanulmányozta. Epen ellenkezője Keszti Julisnak, aki szép adományait felhasználni nem tudja, Szakács Andor inkább elfeledtetni velünk, hogy a természet nem áldotta meg erősebb, színesebb hanggal. Beszéde értelmes, természetes, mozdulatai is ilyenek. Egy szóval olyan színész, aki nagy feladatokra képes. A Nemzeti Színház igazgatósága jól tenné, ha Szakács működését figyelemmel kísérrné.

A Magyar Hírlap: Az intrikus Jágó szerepében Szakács Andor teljes elismerést érdemelt. A pokoli gatszág, a lihegő bosszuszomj s a piszkos káröröm féktelen szenvedélyeit finoman átgondolt mély lélekannal ábrázolta s a rendelkezésére álló külső eszközökkel helyesen érvényre is juttatta.

Szívünkbeli örömdöntik Szakács Andor fényes és ritka fővárosi sikerének s örömlunket legfeljebb az az ó reá nézve kitűnő meghívás zavarja meg, mely bizonyára mihamarább osztályrészül jut a Nemzeti Színház igazgatósága részéről.

* Az őrnagy ur. Antony Mars és Kéroni cégnék boházata, az „Őrnagy ur-”a már alig husz-huszontöt ember volt kíváncsi. Körülből ennyien hallgatták meg, — ki végig, ki félig — a szindarab csakugyan szinte fertőzőleg mosdatlan mókait. Ma meg az „Őrnagy ur” harmadszor. Hinni óhajtanók, hogy egyszersmind leges-legutoljára is.

* Feledi Boriska, a pécsi színház szubrett-énekesejnye a jövő héten a „Nebánts virág”, „Bob herceg” és „Lili” cím szerepeiben, mint vendég fog fellépni.

* Forgósél kisasszony, az új énekes bohózat a jövő héten kerül bemutatásra Szabó Mariskával a szímszerepben.

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósítóinktól—

Politikai helyzet.

Távirati tudósítás éjjeli 12 órákor.

Budapest, június 19.

A szabadelvű párt bomlása.

Az ugynevezett ó-szabadelvűek ma délután Werner Gyula orsz. képviselő lakásán értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy mint kormánypárti szabadelvű párt megalakulnak. Az értekezleten, melyen 73 képviselő volt jelen, Vöröss László elnököl. Konstatálták, hogy a párt 161 tagra biztosan számíthat. A megalakulás előkészítése céljából végrehajtott bizottságot alakítottak, melynek tagjai lettek: Münnich Aurél, Kubinyi Géza és Feilitzsch Arthur báró. Holnap folytatják tanácskozásait.

Fejérváry Bécsben.

Fejérváry a holnapi napot még Bécsben tölti, kizárólag katonai kérdések megbeszéléséért. Délelőtt hosszasan értekezett Pietreich hadügy-miniszterrel.

Tisza Budapesten.

Tisza István az este Budapestre érkezett. Ő felsége további elhatározásáról semmi sem hallatszik, de

általában biztosra veszik, hogy több politikust magához szólít.

Tisza István kijelentése.

Tisza István kijelentette ma politikai barátai előtt, hogy az ő megbízatásának meg volt legalább az a haszna, hogy most már kétségtelenül konstatáltatott, hogy a katonai javaslatokat mai formájában nem lehet keresztülhajtani.

A mumus.

Holnapra Bécsbe hivatott Khuen-Hédervár Károly horvát bán, ki már ma este Bécsbe utazott és a kit valószínűleg meg fog bizni ő Felsége a kabinetalakítással.

Értekezletek.

Ma este a Royalban értekezlet volt a délután megalakult ó-szabadelvűek részéről, melyen megjelent Tisza István is, akit nagy ovációkkal fogadtak.

Holnap nagyszabásu értekezlet lesz ugyancsak a Royalban, melyen Tisza István, Hieronimy és Berzevizy is megígérték részvételüket.

A kaszinó-párt.

Az ó-szabadelvűek összetömörülése szemet szúrt az Andrassyak és a kaszinó csoportjának és szemrehányásokkal is illették az ó-szabadelvűeket, kik erre kijelentették, hogy ha a kaszinó-pártnak szabad szervezkedniök, mennyivel inkább tehetik meg ők azt, kik a párt többségét alkotják.

Tisza István a csoportosulás felett helyeslését fejezte ki, de azt csak interregnum alatt tartja szükségesnek. Ha a kormány ki van nevezve a csoportok felhasználnak és vagy támogatják a kabinetet, vagy az ellenzékbe mennek.

Az új miniszterelnök.

Politikai körökben teljesen biztosra veszik, hogy Ő felsége a horvát bánt fogja most megbizni a kabinetalakítással.

A szultán meggyilkolása.

Tegnap délután 5 órákor a következőket jelentették nekünk telefonon Budapestről:

Belgrádi lapok külön kiadásban jelentik, hogy Konstantinápolyban a szultánt az állam testőrség lemondásra kényszerítette; más hírek szerint megölte! A hir nagy feltűnést keltett, azonban a hivatalos megerősítés még hiányzik.

Egy újabb értesülés szerint, a Konstantinápolyban székelő bolgár forradalmi bizottság követett el merényletet a török nagyvezér ellen, melynek a nagyvezér áldozata lett.

Rendes tudósítónk megjegyezte, hogy a hir még megerősítésre szorul. E megerősítést éjjeli 2 órákor kaptuk meg a következő formában:

Álhir a szultán legyilkolásáról

Budapest, 1903. jun. 19. (Érk. 3 óra.)

A fővárosban ma délután az a hir terjedt el, hogy Konstantinápolyban a szultánt és a nagy vezért megölték. Több oldalról szerzett információink alapján kijelentjük, hogy az egész hírből egy szó sem igaz. Legutóbb Karagyorgyevics halálával ültettek fel egy csomó embert; valószínűleg ugyanolyan rossz tréfából bocsátott hírt a szultán elleni merénylet, melyet a leghatározottabban megcáfolnak.

Egyetemi tanárok mozgalma

Budapest, jun. 19. (érk. 11. ó.)

Az egyetem jogikara tegnapi ülésén elhatározta, hogy Walliss, Plósz és Láng minisztereket felkéri, tanári állásában való megmaradásra. Ugyanott tárgyalják az érettségiző leányok felvételét. Elhatározták egyhangulag hogy állást foglalnak a nőknek, a jogi karra való bebecsátása ellen.

Sikkasztó miniszteri alkalmazott.

Budapest, június 10. (érk. 11 ó.) Lemberst Gergely földmívelésügyi miniszteriumi alkalmazott, Istvánffy Gyulának a szőlészeti kísérleti álló-

más igazgatójának nevét hamisítva, 10.000 koronát felvett az állampénztárból és megszökött. A rendőrség nyomozza.

A királyi-váro Szerbia.

— Táviratjelentés éjjel 12 órákor. — Belgrád, jun. 19.

A régi konakot muzeumná alakítják át. Az orosz követ közölte a külügyminiszterrel, hogy most már érintkezik az új kormányval, mert a cár elösmerte Péter királyt.

Gyász a belgrádiakért.

Pétevárról jelentik: Az orosz udvar, a szerb királyi párért 27 napos gyászt rendelt el.

Küldöttség I. Péterhez.

A küldöttség vasárnap d. e. ünnepélyesen adja át Karagyorgyevicsnek a királyválasztási okmányokat. Péter király, György trónörökösével, Sándor herceggel, Heléna hercegnővel sardán d. e. érkezik Belgrádba, a hét kocsiából álló udvari vonaton, melyet a mi királyunk bocsajtott rendelkezésére.

Megérkezésekor egyenesen a templomba megy, onnan pedig az uj koiakba, ahol fogadjá a szkuptsinát, a tisztikart.

Este kivilágítás és fáklýsmenet lesz az uj királyi tiszteletére, csütörtökön isteni tisztelet lesz, majd a küldöttségek fogadása, utána diszlakoma. Délután nagy népünnepek tartatnak, este pedig a színházban diszelőadás.

A király majd leteszi a szkuptsinának az esküt és kinevezi a kormányt. Az 1888-iki alkotmányt ma életbeléptették.

Draga hugai Budapestén.

A belgrádi gyorsvonattal délben megérkeztek a fővárosba az uj királyért utazó deputáció tagjai. Ugyanezen vonattal érkeztek Draga hugai és Petrovics György.

A deputációt a vasutnál szerb küldöttség fogadta Barlovác főkonul vezetésével, melletti, kit Velimirovics barátságosan megöltet üdvözlésül. Harminchaton utaztak és letelepedtek az étkezőben. Velimirovics készséggel felelt a kérdézősködő újságíróknak. Elmondotta, hogy hétfőn este indulnak Genfből a királylyal és Budapestre sardán hajnalban érkeznek. Szép beszéddel fogja üdvözölni Péter királyt és lelkeze kőti a szerbek sorsát.

A mi királyunk távirata nagyon meghatotta őket, mert féltek a monarchia beavatkozásától.

Kijelentette, hogy a királyi párt nem akarták meggyilkolni, csak detronizálni.

A küldöttség két órákor utazott tovább Bécsbe. Draga hugai egyszerű kinézésű polgárleányok. A gyászruha különösen sápadtá teszi őket. A mint megérkeztek, azonnal átszállították a szemben álló bécsi vonatra. A küldöttség ügyet sem vetett rájuk. Az újságíróknak kiűzenték, hogy nem fogadnak senkit. A komornájuk Lukics Ludovica beszélt el, hogy milyen retentene napokat éltek nyolc hosszú napon át. Lakásukat, mint halálraírték foglyokéit, sardárok, katonák őrizték. Tegnap végre a kormány küldött nekik II. osztályu gyorsvonatu, Bécsbe szőlő szabadjegyeket és reggel katonakísérettel kísérték őket a pályaudvarra és vonatra ültették a leányokat. Összes vagyonuk 3000 frank és ha Draga vagyonát elkobozzák, a legnagyobb nyomor vár rájuk. A leányok maguk sem tudják, Bécsben maradnak-e vagy tovább mennek.

Felelős szerkesztő: HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos: GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*.

Ma, szombaton este a Sétatéri-kioszkban tartandó

Nagy Monstre-Tűzijáték

műsora a következő:

1. Röppentyű variáció.
2. Jupiter kereké tűzfényben.
3. Japáni labdajáték.
4. Nyári rózsza tűzpompában.
5. Több tüzes kigyó vulkányszerű szökő tüzesóval.
6. Tűztörpéd boszorkánysipokkal.
7. Csillag- és tűzvirágok a magasban.
8. Tűzvirágzat drót nélkül.
9. Záradekul egy tűzmozzaikból összeállított égő szív és ezzel egyetemben két tüzes fehér galamb lesz látható.

Görög tüzek.

Eladó házak!

Szénafüvek, szőlők és szántóföldek.

A néhai Benigni Sámuel hagyatékához tartozó következő ingatlanok:

1. Kolozsvárt, a Ferencz József-úton, 2. szám alatt levő két emeletes palota;
2. a Rudolf-úton, 22-ik szám alatt fekvő major;
3. Malom-utcái 16. számú házastelek, szép kerttel;
4. Malom-utcái 10. számú házastelek, műhely- és raktárhelyiségekkel ellátva;
5. a Kárpát-utcában 11. szám alatt fekvő házastelek, kerttel;
6. a Dézmacsúr-téren levő mézárós majorból, a hagyatékot megillető rész;
7. a »Brétfűben« levő 5 hold területű szőlők és gyümölcsös;
8. a Kőmálban levő 900 négyszögöl területű szőlő;
9. a »Tó köze« dűlőben levő 2 hold, 376 négyszögöl területű rét;
10. a »Kullancsos« dűlőben levő 7 hold, 1222 négyszögöl területű kaszáló;
11. »Harmadvölgy ugoroka« dűlőben levő 4 hold, 1550 négyszögöl területű kaszáló, a Kolozsvár városi kir. Járásbíróság 1903. Ö. 24/49. sz. végzése következtében szabad kézből eladatnak.

Felvilágosítást nyújt: **dr. Mihály József**, ügyvéd, hagyatéki ügygondnok Kolozsvárt, Egyetem-utca 4. szám alatt. 2535 6-6

Eladó kitűnő- és asztali borok!

A Benigni Sámuel hagyatékához tartozó 40.000 liter tisztán kezelt, kitűnő minőségű rózsamali, erdélyi asszu, carbenet, hadrévi, risling, hadrévi bakator, apportó, hadrévi xxx muskotály és könnyű asztali borok xxx a Kolozsvár városi kir. Járásbíróságnak 1903. Ö. 24/49. sz. végzése következtében szabad kézből egy tömegben vagy hordónként eladatnak.

Továbbá eladó: egy drb. R. Karges-féle 5 késsel ellátott (braunsweigi) ringó **husvágó gép** és egy drb. kézi- és motorhajtásra berendezett **hus-zúzó gép**, többféle üres hordók és üvegek.

Tájékoztató szerezhető naponként délután 3-tól 6 óráig **dr. Mihály József** ügyvéd, hagyatéki ügygondnoknál Kolozsvárt, Egyetem-utca 4. szám alatt. 2535 6-6

I. 71—1903. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és Orbók Mórnak, a részükre a Tordai-út és a Györgyfalvi-utca közt levő szomszédos telkeikre nézve 5630—902 t. sz. a. kért telekfelosztás végrehajtása tárgyában idei 6783. t. sz. a. beadott kérésükre a v. tanács engedélyezve a készített tervrajzok szerinti utak (utczák és járdák) elkészítését, az ezen engedély folytán felmerülő földmunkák és utközítési munkálatok kivételének biztosítása céljából:

az 1903. évi június hó 25-ik napjának d. e. 11 órájára az Erdélyi Gazdasági Egylet üléstermében (Petőfi-utca 7. sz., I. em.) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzőknél óhajtok felhívni, hogy a fennebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 9 órájáig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalához annyiával is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

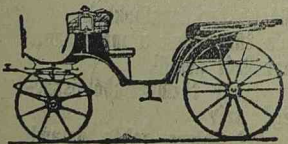
Az ajánlatához az ajánlati költségvetés végösszege 5 százalékanak megfelelő bántópenz készpénzben, vagy az összegnek e célra az adóhivatalnál való letétét igazoló nyugta alakjában — melléklendő.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki tervek, részletes feltételek és szerződés az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkári irodájában, a hivatalos órák alatt, naponta megtekinthetők.

Kolozsvár, 1903. június hó 17.

Orbók Mór s. k.
telektulajdonos.

2552 2—3

Udvári és Társa
kocsinyártó és legnagobb készletet tart **új kocsikból**, e'vval a szakmába vágó jav'ásokat, kocsit lakkozást, bélelést. Megrendeléseket készséggel teljesít. **Használt kocsit becsorél.** — **Vidéki írásbéli megkeresésekre azonnal válaszol** 1985 107—144 **Kivánatra árjegyzéket küld.**

UDVARI és TÁRSA
Kolozsvárt, Radák-utca (Zöldfa vendéglő mellett) saját helyiség
Részvett kiállításon kiűntetve szép és jó munkáért

URANOS-KÉK

Kizárólagos
gyártói:

Hochsinger Testvérek vegyészeti gyára

BUDAPEST,
VI. Rózsa utca 85.

ruhamosáshoz a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve. — Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő!

Olcsó és felülmúlhatlan! Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 1.60 kor. 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt! Utánzatoktól óvakodjunk!

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.

Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: „Erdélyi Kereskedelmi Társaság.” Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám. Sür-gönyv cím: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.”

Felkéri az erdélyi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy **eladó haszonállataik** (igás ökör, borjú stb.) minőségét és mennyiségét hozzá **sürgősen bejelenteni szíveskedjenek**, mivel a királyhagón-túli uradalmak részéről
a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Árató- és kaszálógépek, szénagyűjtők, cséplőgépek és ekék, valamint ponyvák, zsákok és olajok stb. legújantósabb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alapítókéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 kor. 89 fill.

Betétek könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613.20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. sajtó házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre vagy folyószámlára és azokat **felmondás nélkül fizet vissza.**

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt **ház- és földbirtokra**

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és tőketörlesztési hányad mellett s azokat **készpénzben fizeti ki**, minden **jutalék levonás nélkül.**

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál**, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban **bonyolít le.**

Leszámlát magán vagy üzleti **váltókat** a legmérsékeltebb kamattal alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt **zálogkölcsön**, vagy **folyószámla** alakjában **értékpapirokra** és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben **közvetíti.**

Bevált értékpapir-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerűen kezelt **központjára** betárolt **gazdasági terményekre**, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazdaközönség rendelkezésére.

Kézi-zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzelőlegeket ad **arany- és ezüsttárgyakra**, valamint bármennemű **ingóságokra** a törvény által megszabott kamattal.

2173 35—4

Maculatur papír

egész ivben, csomagolásra igen alkalmas
kilonként 20 fillér, métermázsa vételnél
15 korona. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

HERMANN E.

varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.

Ujjonnan berendezett mechanikai o
műhelyekben minden mechanikai
javítások olcsón, gyorsan és pontosan o o o
o o o san eszközöztetnek. o o o

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30—50 frt
1 karikahajós 65—80 frt.
1 Central Bobbin 86—90 frt.

Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson D. 12., Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylind. stb. stb. A varrógépek kedvezménye: **Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.** o o o o o o

2290 43—* **Gépeimért 10 évig felelek.**

1 új kerékpár angol villával 70—90 frt. Kerékpár kopöny 4—6 frt.
Kerékpár tömlő gummi 2 frt 30 krtól 3 frt. Kerékpár csengő 35 krtól.
1 frt 50 krtól. Kerékpár acéltlen lámpa 2 frt 50 krtól 5 frt stb. stb.

Csakis készpénzért!

Alapított 1877.

Alapított 1877.

Angol, francia uri divat-czikkék, ing, gallér, kékző, nyakkendő, kalap és eső-ernyő rakára 1976 64—?

Schéfer András

férfi szabó és uri divat
üzlete Kolozsvár, Mátyás király-tér 8. sz.

A brüsseli kiállításon ezüstéremmel kitüntetve. — Hazai angol szövetek nagy raktára. Készít férfi ruhákat, úgy magyar ruhákat is a legelegánsabb kivitelben

Készen találhatók divatos angol szabású felöltők, továbbá vadászkabátok.

ÖTVEN ÉVI SIKER!

Észéki arczenőcs

— és észéki —

„Salvator“-szappan

eltávolítja a szepőt, májfoltot és a bőr összes tisztatlanságát. Valódi csakis a

Dienes J. C. „Salvator“ gyógytárából.

Észéken, felsőváros.

1 tégely 70 fill és 1 korona.
1 drb. Salvator-szappan 1 kor.
1 tégely kézi paszta 1 K. 20 f.
Lyoni rizs por kis doboz 1 K.
nagy doboz 2 kor. 2426 11—15

Ézen czikkék mentek minden ártalmas alkatrészekről és megfelelnek tökéletesen a 71.011 számú B. m. rendeletnek. o o o o o o

Izléses **könyvnyomdai munkákat** legolcsóbban készít **Gombos Ferencz** Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt.

McCormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

Knecht J.E.

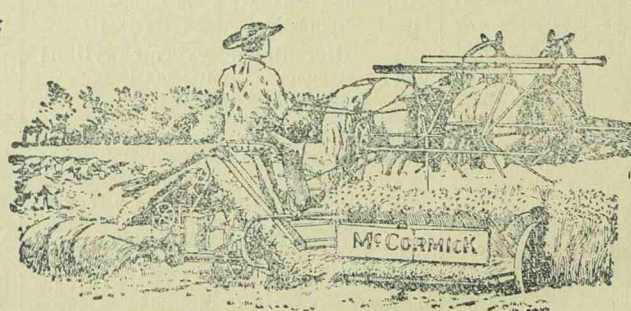
igazgató.

BUDAPEST,

V. Váci-ut 50.

Katalogusok ingyen és bérmentve

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kévekö-tőgép, Daisy, marokrakó aratógép, fókaszáló-gép, szénagyűjtő gereblye és »Manila« kévekötfonal gyártmányai.

— Évi gyártmány 362,000 gép.

Képviselet: Hirschfeld Károly.

Törs és Ormai

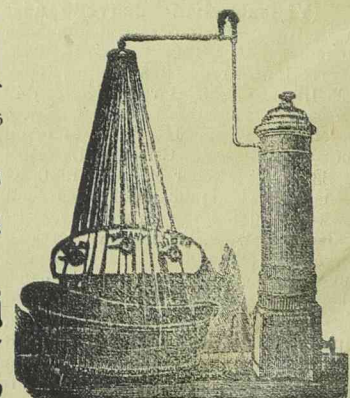
mérnök-vállalkozók 2305 39—105

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás

Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emel eten

Elvállalja

vizvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet **kutakból táplált házi vezetékeket.**

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak

vizvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.